

DSOG *bladet*

Dansk Selskab for Obstetrik og Gynækologi

Bestyrelsens klumme 3
Meddelelser fra redaktøren 5
DSOG's bestyrelse 5

Artikler og debat

Hvad der sker med ACTA! 9
Klinisk genetik som sideuddannelse til
gynækologi og obstetrik 10
Fra Historisk Arbejdsgruppe 11

DSOG-information

DSOG's FIGO fond 15

Annoncering af møder & kurser

Temadag om uddannelse 17
2nd Nordic Congress on Endometriosis 2006 17
Spædbarnsdød: Omsorg for forældre, der mister barn 18
Gynækologiske Guidelines, Hindsgavl 2006 19

DFKO 21

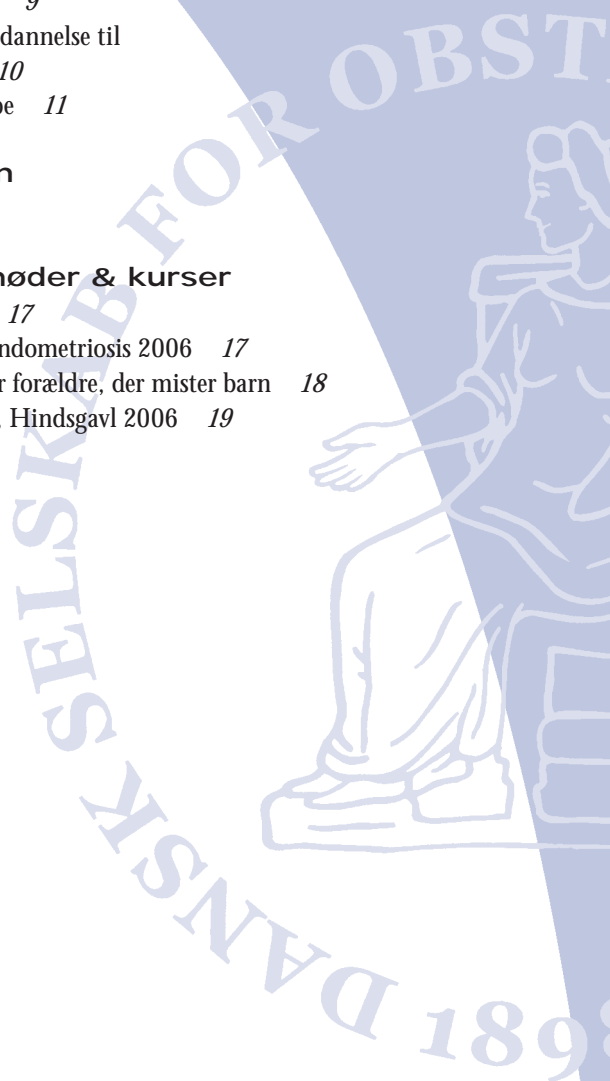
FYGO 22

2006

Juni

Nr. 3

Årgang 27

Bestyrelsens klumme

Fyrre, fed og fødende. Overskrift i det sidste nummer af Dagens Medicin og tema for lørdagens program på DSOG's årsmøde 2006. Emnet blev skudt i gang af Verner Møller, Syddansk Universitet, og Søren Toubro, Hvidovre Hospital. Vi grinede, mens vi blev klogere. Begge foredragsholdere formåede at få en flok festtrætte mennesker helt op på mærkerne. Det triste budskab om fedmebølgen, og hvor lidt vi faktisk som læger kan gøre for at forhindre den, blev forklaret os med vid og elegance. Når skaden er sket, og de mange kilo skjuler »det inderste ansigt«, kan vi rådgive om livsstil, udskrive slankemedicin eller foretage fedmeoperationer, det hjælper ikke. Dermed ikke sagt, at vi skal give op. Vi skal blot indse, at vi med al vores viden og gode argumenter ikke kan bringe et BMI fra 40 til 25. Vi må acceptere at et vægttab på 5-10% er det opnåelige. Selv et beskedent vægttab kan øge insulinfølsomheden og forbedre fertiliteten samt forhåbentlig motivere til at holde vægten i skak under en kommende graviditet, så fosteret ikke overernæres og problemerne overføres til næste generation.

Richard Farlie og Ulla Breth Knudsen belærede os om fedmens komplikationer ved anæstesi, obstetrik og gynækologi. Her ligger en faglig udfordring i at minimere risikoen for såvel mor som barn. Emnet kalder på forskning og guidelines. Vi bør behandle alle kvinder med samme værdighed og professionalismisme uanset race, socialgruppe og BMI.

Tak til Ålborg for en FED dag.

Vores speciale er de senere år begunstiget med flere nye professorater. Fuldt fortjent. Det var en udsøgt fornøjelse at overvære »professorrunden« og blive løftet op i et højere luftlag inden for fertilitet, obstetrik og hormonerets betydning for mammacancer. De flotte ph.d.-fore-

drag beviste, at stafetten er overdraget med manér. Efter fintælling af stemmerne blev Brogaard Prisen tildelt Kirsten Tryde Schmidt for foredraget »Cryopreservation of ovarian tissue from girls and women prior to treatment of a malignant disease«.

Organons Gynækologiske Forskningslegat blev tildelt Astrid Bøgh, »Seksuelle overgreb – en trussel mod folkesundheden«, kr. 25.000,- og Astrid Ammendrup, »Urininkontinenskirurgi i Danmark«, kr. 25.000,-.

Generalforsamling betød tid til udskiftning i bestyrelse og udvalg. Sundt princip, men også vemodigt. Lone Hvidman gik af som formand for DSOG. Lone er en pragtfuld kvinde, og jeg vil gerne benytte lejligheden til at fremhæve de 3 D'er. Dygtig, dynamisk og diplomatisk. Det har været en fornøjelse at stå i lære hos dig – Lone. På medlemmernes vegne vil jeg gerne takke dig for det kæmpe arbejde du har lagt i vores selskab. Vi ser frem til det fortsatte samarbejde i Fællesudvalget for Jordemoderforeningen og DSOG samt din tilknytning som DSOG's repræsentant i EBCOG. Lisa Bang gik af efter en flot indsats som formand for undervisningsudvalget. Tak for dit engagement – Lisa. Vi har fået lov til at bruge dig som livline, når vi overvældes af love og paragraffer. Anne Dreisler har repræsenteret de praktiserende gynækologer. Anne har betroet os, at hun stillede op pga. et uheld – på motorcykel. Heldigvis var motorcykeluheldet ikke alvorligt, og vi har nydt godt af din kompetence og dit altid venlige væsen.

Velkommen ombord til de nye kræfter. Morten Lebech, næstformand. Heidi Sharif, formand for undervisningsudvalget og Susanne Christau, privatpraktiserende gynækolog.

Hindsgavl tog sig ud fra sin allersmukkeste side. Foråret, samværet med kolleger og venner, de faglige input og festen gik op i en højere enhed.

Grand Prixet blev fuldt fortjent vundet af Gentoftte med nummeret »Vi hænger lidt med næbbet«. Specielt den pikante afslutning på ekstrasnummeret vakte jubel blandt kvinderne. Hermed blev det også afgjort, at afdelingerne i det nuværende Københavns Amt er ansvarlige for det faglige indhold af lørdagens program til årsmødet 2007.

Vi glæder os allerede.

På bestyrelsens vegne
Helle Meinertz
Formand for DSOG

Meddelelser fra redaktøren

Deadlines og udgivelsesdatoer for medlemsbladet i 2006:

14.07/16.08

08.09/11.10

03.11/06.12

Husk at bladet kun kommer 6 gange årligt, og vær opmærksom på forholdet mellem deadline og udgivelsesdato.

Da kalenderen findes opdateret på DSOG's hjemmeside, bliver den ikke længere udgivet i trykt form.

DSOG's hjemmeside: www.dsog.dk

Indlæg sendes på diskette eller via e-mail til:
Thomas Larsen, læge
Thorsens Allé 16
9000 Ålborg
e-mail: thomaslarsen@dadlnet.dk

DSOG er medlemsblad for
Dansk Selskab for Obstetrik og Gynækologi

Ansvarlig redaktør i henhold til presseloven:
Thomas Larsen

ISSN: 1602-5385

Design og grafisk produktion:
Lægeforeningens forlag

Tryk: Scanprint a/s, Viby J

DSOG's bestyrelse

Formand

Helle Meinertz, klinikleder, dr.med.
Fertilitetsklinikken, afsnit 455
Gynækologisk-obstetrisk afdeling
H:S Hvidovre Hospital
Kettegård Allé 30, 2650 Hvidovre
Telefon: 24 27 83 92
Privat: Høyrups Allé 21A, 2900 Hellerup
Telefon: 24 27 83 92
E-mail: helle.meinertz@dadlnet.dk

Næstformand

Morten Lebech, overlæge, sektionsleder
Gynækologisk-obstetrisk afdeling G
Amtssygehuset i Herlev
Herlev Ringvej 75, 2730 Herlev
Telefon: 44 88 44 88 lokal 3671
eller dectelefon 82-627
Privat: Dalgas Boulevard 59, 1. tv
2000 Frederiksberg
Telefon: 38 34 26 19
Mobil: 26 36 26 20
E-mail: Morten.Lebech@dadlnet.dk

Organisatorisk sekretær

Thomas Larsen, 1. reservelæge
Gynækologisk-obstetrisk afdeling
Hjørring Sygehus
Bispensgade 37, 9800 Hjørring
Telefon: 99 64 64 64
Privat: Thorsens Allé 16, 9000 Ålborg
Telefon: 98 11 77 78
E-mail: thomaslarsen@dadlnet.dk

Kasserer

Thea Lousen, afdelingslæge, ph.d.
Gynækologisk-obstetrisk afdeling Y
Århus Universitetshospital, Skejby Sygehus,
8200 Århus N
Telefon: 89 49 55 66

Privat: Skolebakken 5, 2. tv., 8000 Århus C
 Telefon: 86 17 26 12
 E-mail: lousen@dadlnet.dk

Videnskabelig sekretær

Thue Bryndorf, overlæge, dr.med.
 Fertilitetsklinikken, afsnit 455
 Gynækologisk-obstetrisk afdeling
 H:S Hvidovre Hospital, Kettegård Allé 30
 2650 Hvidovre
 Telefon: 36 32 36 32
 Privat: Granholmen 28, 2840 Holte
 Telefon: 45 41 01 02
 E-mail: thue.bryndorf@dadlnet.dk

Uddannelsessøgende

Jakob Graves Rønk Dinesen, reservelæge
 Randers Centralsygehus, Pædiatrisk afdeling
 Skovlyvej 1, 8900 Randers
 Telefon: 89 10 20 00
 Privat: Bekkasinvej 5, 8382 Hinnerup
 Telefon: 86 91 05 92 / 20 25 95 75
 E-mail: jad@dadlnet.dk

Øvrige medlemmer

Susanne Christau, speciallæge.
 Frederiksdalsvej 70, 2830 Virum
 Telefon: 45 85 20 22, fax 45 83 45 13
 Privat: Rønnebærvej 78, 2840 Holte
 Telefon: 45 42 33 17
 mobil 20 16 55 99

Formand for FYGO

Christina Damsted Petersen, reservelæge
 Sexologisk Klinik, afsnit 7.1.11
 H:S Rigshospitalet
 Blegdamsvej 9, 2100 København Ø
 Telefon: 35 45 71 11
 Privat: Vesterbrogade 46, 5. th.
 1620 København V
 Telefon: 33 13 48 19
 E-mail: cdamsted@inet.uni2.dk

Formand for DFKO

Jan Pelle, speciallæge
 Søndre Stationsvej 31
 4200 Slagelse
 Telefon: 58 53 23 10; lægetelefon: 58 53 23 12
 Privat: Gedevej 48, 3520 Farum
 Telefon: 44 95 67 07
 E-mail: pelle@dadlnet.dk

Formand for undervisningsudvalget

Heidi Fosgrau Sharif, Afdelingslæge, Ph.D
 Obstetrisk Klinik, afsnit 4031
 H:S Rigshospitalet
 Blegdamsvej 9
 2100 København Ø
 Telefon: 35 45 09 08
 Privat: Egemosegaard, Avderødvej 20
 2980 Kokkedal
 Telefon: 48 28 30 48
 E-mail: Heidi_Sharif@Yahoo.dk

Formand for efteruddannelsesudvalget

Anders Atke, overlæge
 Gynækologisk-obstetrisk afdeling
 H:S Frederiksberg Hospital,
 Ndr. Fasanvej 57, 2000 Frederiksberg
 Telefon: 38 16 34 12
 Privat: Hostrups Have 22, st. th.
 1954 Frederiksberg C
 Telefon: 49 13 36 93
 E-mail: atke@dadlnet.dk

Webmaster

Peter Secher, 1. reservelæge
 Gynækologisk-obstetrisk afdeling
 Viborg Sygehus, Heibergs Allé 4
 Postboks 130, 8800 Viborg
 Telefon: 89 27 27 27
 Privat: Espedalen 31, 8240 Risskov
 Telefon: 86 21 10 62
 E-mail: secher@dadlnet.dk

Hvad der sker med ACTA!

I DSOG bladet nummer 2 april 2006 kommenterer Kjeld Leisgaard Rasmussen udviklingen i ACTA og opfordrer redaktøren til at holde DSOG's medlemmer orienteret om, hvad der sker med vort tidsskrift. Kjeld Leisgaard Rasmussens indlæg omhandler tre forhold: beslutningen om at ophøre med at publicere kasuistikker, publikationstiden for kasuistikker og artiklernes geografiske oprindelse. Vi skal takke Kjeld Leisgaard Rasmussen for indlægget, interesse for ACTA, og meninger om bladet er altid velkomne.

Efter lange overvejelser og diskussioner har ACTAs redaktion besluttet at ophøre med at publicere kasuistikker. Baggrunden herfor er, at det stigende antal fremsendte manuskripter har gjort publikationstiden for originalarbejder og oversigtsartikler uacceptabel lang til trods for initiativer som forøgelse af ACTAs sideantal, formindskelse af tryksatsen i *Materials and Methods* og i referencelisten, forøgelse af afvisningsprocenten og nye forfatterinstruktioner med regler om afkortelse af manuskripter. Vi anser originalarbejder og oversigtsartikler for vigtigere end kasuistikker og har derfor besluttet, at ACTAs sider fremover ikke skal anvendes til kasuistikker. Ændringen og baggrunden herfor var genstand for en leder (*A message to our readers, Acta Obstet Gynecol Scand 2005; 84:1*), hvor det også blev fremhævet, at ACTAs redaktion og NFOG's bestyrelse traf beslutningen vel vidende, at mange af vore læsere vil savne kasuistikkerne. På et møde i begyndelsen af april 2006 har ACTAs redaktion og forlag – Taylor & Francis – drøftet on-line-publikation af kasuistikker, og vi vil fortsætte med at undersøge mulighederne herfor.

ACTA vil selvsagt publicere alle antagne

kasuistikker. Med fire kasuistikker pr. nummer bliver sidste kasuistik trykt i august 2007.

Kjeld Leisgaard Rasmussen fornemmer, at ACTAs redaktion favoriserer manuskripter østfra. Det må vi afvise. ACTA er et internationalt videnskabeligt tidsskrift, hvor kriterierne for accept udelukkende er baseret på manuskripterens videnskabelige kvalitet. Redaktionsprocessen bygger på peer-review-processen, hvor vi er vore kolleger megen tak skyldige for deres gedigne og upartiske arbejde.

Vi deler ikke Kjeld Leisgaard Rasmussens frygt for, at ACTA skal rammes af en stille visnedød. Tværtimod taler den stigende *impact factor* om det modsatte.

Kjeld Leisgaard Rasmussen er velkommen til at udtrykke sine meninger i et *Letter to the Editor* i ACTA, hvor den redaktionelle linje giver mulighed for et svar i samme nummer.

Med venlig hilsen

Per Olof Janson

Chefredaktør

Acta Obstetricia et Gynecologica Scandinavica

Peter Hornnes

Formand

NFOG

Klinisk genetik som sideuddannelse til gynækologi og obstetrik

Blandt de mange meriterende sideuddannelser, som de videnskabelige selskaber har godkendt, er Klinisk Genetik. Et lille, men for læger med interesse for Gynækologi og Obstetrik, særdeles relevant og spændende speciale, som jeg har haft stor glæde af at lære at kende i forbindelse med to korte vikariater og nu en introduktionsstilling på Klinisk Genetisk Afdeling, Rigshospitalet.

Klinisk Genetik er et tværgående speciale, der omfatter diagnostik, behandling og rådgivning af patienter og familier med genetisk betingede sygdomme, misdannelser og maligne sygdomme. Det daglige arbejde foregår i et tæt samarbejde med Onkologisk Afdeling, Obstetriske Ultralyds Klinik og de pædiatriske klinikker samt en række udenlandske laboratorier.

Klinisk Genetisk Afdeling på Rigshospitalet varetager også behandlingen af patienter med medfødte stofskiftesygdomme i Klinik for Sjældne Handicap, som jeg dog kun har haft begrænset berøring med pga. min baggrund og fokus på gynækologi og obstetrik.

Derimod har jeg arbejdet meget med arvelige cancersygdomme, herunder specielt med patienter med arvelig mamma- og ovariecancer. Arbejdet består i journalgennemgang, risikovurdering, mutationseftersporing og rådgivning af personer/familier med øget risiko, og det har givet mig stor indsigt i diagnostik og behandling, herunder tidlig opsporing, profylaktisk kirurgi og hormonterapi hos denne patientgruppe.

Den anden del af mit arbejde omfatter rådgivning af familier henvist til udredning for monogene sygdomme. Dette arbejde foregår i tæt samarbejde med Molekylærgenetisk Labora-

torium på Klinisk Genetisk Afdeling, der årligt foretager ca. 1.400 postnatale og ca. 100 prænatale DNA-undersøgelser.

De henviste er primært gravide til udredning og rådgivning inden evt. CVS eller amniocentese, men også par som tidligere har fået et barn med misdannelser, udviklingsforstyrrelse, autisme, etc. (altså uafklaret/multifaktoriel arvegang) bliver henvist til rådgivning inden en næste graviditet. Enkelte gravide bliver henvist med spørgsmål om mulig teratogen eksposition.

Som læge ved Klinisk Genetisk afdeling har man sin daglige gang på Kromosomlaboratoriet med ansvar for vurdering af prøver samt svarafgivelse af unormale fund i CVS, amniocentese og postnatale prøver. Ud over en bred kontakt til mange af landets gynækologisk-obstetriske afdelinger og børneafdelinger giver arbejdet rig lejlighed til at fordybe sig i cytogenetik og få en grundlæggende forståelse for cytogenetikens muligheder og begrænsninger. Denne fordybelse styrkes af muligheden for at deltage i kurser og kongresser i ind- og udland.

Ansættelsen har endvidere givet mig lejlighed til at få meritgivende undervisningserfaring, idet jeg har undervist 1. års medicinstuderende i DNA- og kromosomøvelser på Panum Institutet – et arbejde der ellers kan være svært at kombinere med almindeligt klinisk arbejde.

Sideuddannelse i Klinisk Genetik kan derfor anbefales til alle, der ønsker varierende og spændende faglige udfordringer. Specialet giver mulighed for fordybelse, indflydelse på tilrettelæggelsen af eget arbejde og en periode med vagtfrihed, men fortsat kontakt med de gynækologisk-obstetriske afdelinger.

Anne Bundgaard,

Reservelæge,

Klinisk Genetisk Afdeling, H:S Rigshospitalet

Fra Historisk Arbejdsgruppe

Quizzerne i sidste nr. af DSOG-bladet var da vist svære. Kun Hanne Christensen havde de rigtige løsninger, og hun har nu modtaget en lille bogbæger.

Løsning på Quiz nr. 1 i DSOG-bladet nr. 2, 2006

Marion Sims var den første, der anvendte vaginalslimhinden til at dække den amputerede collum uteri ved cervixcancer. Men det var Arnold Sturmdorf, der perfektionerede teknikken. Og hans metode blev hurtigt anvendt ved collumamputationer ved prolapsoperationer.

Sturmdorfs metode beror på, at man løsner slimhinden på for- og bagsiden af collum uteri. Når collum er amputeret, »trækker« man slimhinden ind i orificium uteri ved hjælp af en forreste og bageste »Sturmdorf-sutur«. Man starter »udefra« svarende til klokken ét og fører tråden ind i orificium uteri gennem uterus. Herfra går man igennem vaginalslimhinden i midtlinjen »indefra-ud« og tilbage »udefra-ind« ca. fem millimeter fra udstiksstedet. Endelig går man gennem uterus »indefra« orificium og ud svarende til klokken elleve. Tråden knyttes på forsiden af collum uteri. Og den forreste Sturmdorf-sutur er lagt. Proceduren gentages svarende til bageste portiolæbe. Endelig kan man supplere med et par »pyntesuturer«. Rækkefølgen af suturforløbet kan naturligvis varieres.

Arnold Sturmdorf blev født den 26. august 1862 i Wien. Og allerede som ung emigrerede han til New York; her ernærede han sig først ved at undervise i matematik, som han havde store evner for. Men han valgte hurtigt at studere medicin ved Columbias Universitet, hvorfra han blev læge i 1886.

Efter sin embedseksamen blev han ansat

ved Women's Hospital. Han uddannede sig til gynækolog, og i 1909 blev han udnævnt til professor ved New York Polyclinic; i 1916 beskrev han den metode, han havde udviklet for at dække den amputerede collum uteri med vaginalslimhinde.

Arnold Sturmdorf var lige så kendt for sin interesse for musik, som han var berømt som læge. Han var virtuos på violin og spillede i adskillige orkestre i New York, hvor de fleste operasangere var hans personlige venner.

Han døde i 1934 af en koronar okklusion.

Kilder:

1. Anonym. Journal of the American Association 1934; 103: 1871
2. Arnold Sturmdorf. Tracheloplastic methods and results. Surgery, Gynecology and Obstetrics. 1916; 22: 93–104.
3. J. P. Greenhill. Surgical Gynecology. Year Book Medical Publishers. Chicago 1972
4. Harold Speer. Obstetric & Gynecologic Milestones. The Parthenon Publishing Group. New York & London 2000

Løsning på Quiz nr. 2 i DSOG-bladet nr. 2, 2006

I forbindelse med en langvarig og besværlig fødsel kan man undertiden føle en fure mellem livmoderens øvre og nedre segment. Furen kaldes for Bandl's ring (Annulus Bandl) efter den østrigske gynækolog Ludwig Bandl. Han var den første, der påviste, at det øvre segment af uterus er den aktive del af livmoderen under en fødsel, mens det nedre segment blot passivt udvides under fødslen.

Ludwig Bandl er næsten glemt i dag, men i en snes år i sidste halvdel af 1800-tallet, var han en af de mest aktive gynækologer i Wien. Videnskabeligt set var han utrolig produktiv. Han blev født den 1. november 1842 i det sydlige Østrig, men studerede i Wien, hvor han i 1878 blev leder af kvindefærdelingen i Allgemeine Poliklinik.

I 1889 blev Bandl udnævnt til »kaiserlicher und königlicher professor extraordinarius«. Og seks år efter fik han stilling som ordinær professor i Prag, men efter blot tre ugers ansættelse måtte han forlade stillingen pga. depression. Han trak sig tilbage til forældrenes hjem, men senere »he had to be put away« på en psykiatrisk institution, hvor han døde den 26. august 1892.

Kilder:

1. Thomas F. Baskett. On the Shoulders of Giants. Eponyms and Names in Obstetrics and Gynaecology. RCOG Press. London 1998
2. Ludwig Bandl. www.whonamedit.com
3. U. Ulrich. Ueber die an den Bauchdecken sichtbare Grenze zwischen Uetruskörper und Cervix bei der Gebärende. In memoriam Ludwig Bandl (100. Todestag). Gynäkologisch-Geburtshilfliche Rundschau 1993; 32(2):111-4.

Torsten Sørensen

Medicinhistorisk Quiz

Quiz nr. 1

»Accouchement-Huuset« – hvornår blev det åbnet? I hvilken by og på hvilken adresse var det beliggende? Hvad afløste Accouchement-Huuset? Hvilken konge var bagmand?

Quiz nr. 2

Fødestolen – hvornår ca. forlod man den? Hvor blev fødestolen brugt? Hvem opfandt fødestolen, og hvad landsmand var han?

Løsninger kan inden 30. juni 2006 sendes til E-post-adressen: torsor@fks.vejleamt.dk med angivelse af indsenderens navn og adresse.

Jan Blaakær

Selskabets tidligere formænd Egil Frølich (1928–1930)

Af Torsten Sørensen

Af sine mange fornavne anvendte Lorenz Thorvald Frederik Vilhelm Jacob Egil Frølich blot navnet Egil. Han blev født den 26. maj 1879 i Hellerup. Moderen – Benedikte Ulfspærre Treschow – stammede fra en slægt af jurister og politikere; faderen var maler og etatsråd Lorenz Frølich, som stammede fra et rigt hjem, og som derfor kunne hellige sig en kunstnerisk karriere uden smålig skelen til økonomien. Han blev en internationalt kendt illustratør med rod i guldaldertraditionen og udførte bl.a. forlæg til billedtæpper med motiver fra Danmarkshistorien til det »nye« Københavns Rådhus omkring 1900-tallet.

Egil Frølich voksede således op i et kunstnerisk og intellektuelt miljø. Og det satte sit præg på hans senere udvikling og interesser. Han tog medicinsk embedseksamen i 1905 og uddannede sig i de følgende år på forskellige københavnske hospitaler. I en periode i 1918 var han korpslæge og chef for kirurgisk afdeling på Marinehospitalet. Og samtidig med, at han bestred stillingen som leder af kirurgisk afdeling på Københavns Poliklinik, var han i perioden 1917–23 assisterende læge på Sct. Lukasstiftelsen hos overlæge Johan Peter Hartmann; denne blev siden hans nære ven.

I juni 1924 blev Egil Frølich overlæge ved Frederiksberg Hospital på afdeling F, der ganske vist i det væsentlige var en afdeling for kvinder, men som også havde andre forpligtelser. Disse forpligtelser lykkedes det Frølich at få afviklet. Så, det er hans fortjeneste, at afdelingen kom til at fungere som en ren gynækologisk-obstetrisk afdeling – den første kommunale her i landet.

Inspireret af Hartmann ledede Egil Frølich afdelingen med elskværdig myndighed. Han satte sit præg på forholdene både ved sit hensynsfulde og venlige væsen og ved sin store pligtfølelse over for afdeling og patienter. Han var en god kliniker og operatør og deltog selv i undersøgelse og behandling af alle patienterne. Gennem sit daglige arbejde på afdelingen inspirerede han sine medarbejdere til også at yde deres bedste, men større videnskabelige arbejder blev det ikke til. Tværtimod var hans videnskabelige aktivitet yderst beskedent.

Frølich er blevet kaldt et »fint menneske«. Han var meget belæst. Og i en lille kreds af de nærmeste medarbejdere og nære venner udfoldede han gerne sin viden og inspirerede til interessante diskussioner. Men ellers var han et beskedent menneske, som holdt sig tilbage i større forsamlinger, hvor han kun sjældent tog del i forhandlinger og diskussioner. Ikke desto mindre var han formand for DSOG i perioden 1928 til 1930.

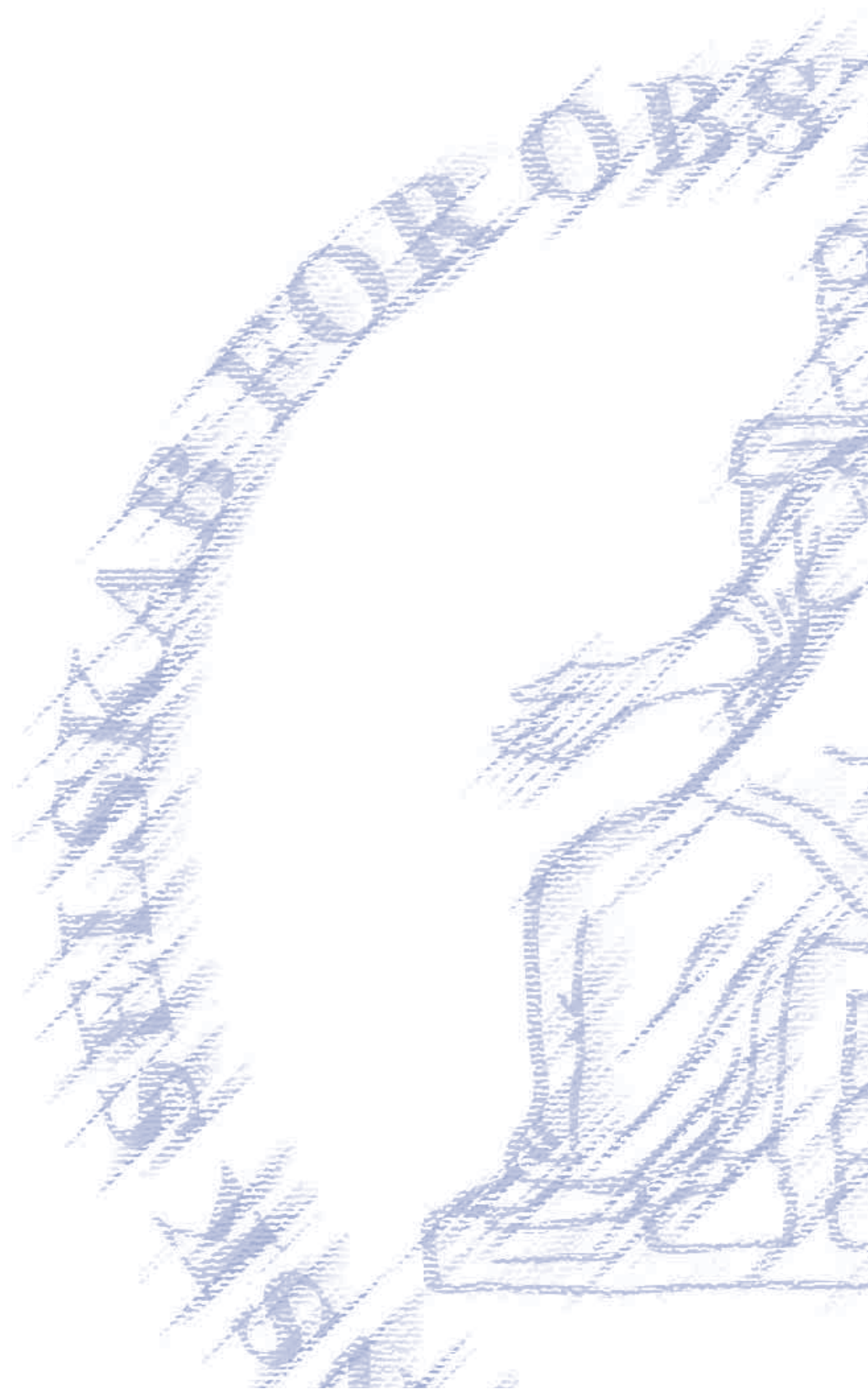
I 1949 fratradte han sin stilling som overlæge ved gynækologisk-obstetrisk afdeling på Frederiksberg Hospital. Ved den lejlighed blev han Ridder af Dannebrogordenen. Otte år senere giftede han sig med sin tidligere oversygeplejerske Karen Ebstrup. Med hende levede han lykkeligt, og de modtog gamle venner og kolleger i deres smukke hjem i Palægade i København lige til det sidste.

Kun fire år efter sit giftermål med Karen Ebstrup døde Egil Frølich den 20. marts 1961 efter kort tids sygdom.

Kilder:

1. Den danske Lægestand 1957–1964. 14. udg. Den almindelige danske Lægeforening, København 1965.
2. Den store danske Encyklopædi – Danmarks Nationalleksikon. Bd. 7 Gyldendalske Boghandel, Nordisk Forlag, København 1997.
3. Erling Østergaard. In Memoriam: Egil Frølich. Ugeskrift for læger 1961; 123: 561.

DSOG's FIGO fond

DSOG's FIGO fond indkalder herved ansøgninger vedrørende støtte fra fonden.

Medlemmer af Dansk Selskab for Obstetrik og Gynækologi er berettiget til at søge eller indstille, at der gives støtte fra fondens midler til følgende formål:

1. Udlandsophold/studieophold
2. Kurser – specielt uden for Danmark
3. Ulandsrelaterede projekter/arrangementer
4. Efteruddannelse – specielt uden for Danmark
5. Kursusarrangementer – specielt mhp. dækning af udgifter til udenlandske lærerkræfter, som inviteres til Danmark.

Der kan ikke søges retrospektivt – ansøgninger skal indsendes forud for det ophold/kursus/arrangement hvortil der søges støtte. Ansøgninger kan derfor indsendes løbende året rundt men behandles i henholdsvis marts og september måned.

Ansøgninger modtaget senest den 1. september 2006 vil blive behandlet ved det næste møde i fondsbestyrelsen.

Der anvendes særligt ansøgningsskema, som findes på DSOG's hjemmeside under »Organisation«. Ansøgningen skal kort beskrive og begrunde formålet for ønsket om støtte. Der skal altid vedlægges budget og oplysninger om evt. opnået støtte andre steder fra. Vedrørende støtte til studieophold vedlægges plan for opholdet samt tilsagn fra den udenlandske værtsafdeling. Vedrørende støtte til kurser og kursusarrangementer vedlægges program for kurset.

Curriculum vitae (maks 3 sider) vedlægges altid, hvor der er tale om en personlig ansøgning.

Ansøgning indsendes i 10 eksemplarer til formanden for fonden:

overlæge Anette Tønnes Pedersen, Gynækologisk Klinik 4232, H:S Rigshospitalet, Blegdamsmavej 9, 2100 København Ø.

Spørgsmål vedr. ansøgningsproceduren kan sendes på e-mail: atp@dadlnet.dk

Temadag om uddannelse Kultur, motivering og kvalificering af uddannelsesansvalige overlæger og vejledere

31.8.2006 kl. 9.30-16.00
Odense Universitetshospital

Oplæg og workshopper:

Uddannelseskultur, uddannelsesmiljø og læring
Rasmus Meldgaard, Konsulent, Dansk Institut
for Medicinsk Simulation, Amtssygehuset i
Herlev.

Ledelse af uddannelsesopgaven

Birgitte Ruhnau, Uddannelsesansvarlig over-
læge, Anæstesiologisk Klinik, Abdominalcen-
tret, H:S Rigshospitalet.

*Uddannelsesansvarlige overlæger og vejledere –
opgaver, funktionsbeskrivelser, rollemodeller*
Jette Led Sørensen, Uddannelsesansvarlig
overlæge, Gynækologiske og Obstetriske Klini-
ker, Juliane Marie Centret, H:S Rigshospitalet.

Mere detaljeret program kommer på
www.dsog.dk

Arrangør:

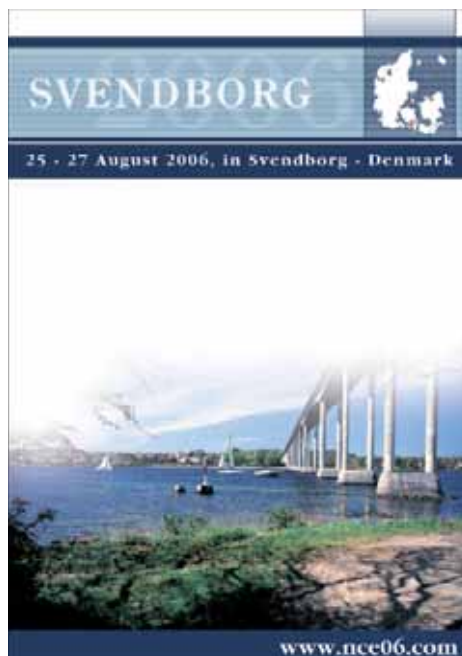
DSOG's Undervisningsudvalg.

Målgruppe:

Uddannelsesansvarlige overlæger og andre ud-
dannelsesinteresserede herunder ledende over-
læger og yngre læger.

Tilmelding

til Lisa Bang på e-mail: lisa@dadlnet.dk
senest 21.8.

2nd Nordic Congress on Endometriosis 2006

Den 2. nordiske Endometriosekongres bliver
afholdt den 25.-27. august i år i Svendborg

Den videnskabelige komite har lavet et pro-
gram med stor klinisk relevans inden for såvel
udredning som medicinsk- og kirurgisk be-
handling. Programmet er tilrettelagt således, at
det vil have interesse for alle, der arbejder med
patienter med endometriose på sygehuse eller i
praksis.

Det er endvidere sigtet, at kongressen skal
være udgangspunkt for fremtidigt samarbejde
mellem deltagere fra de nordiske lande, inden-
for såvel klinisk arbejde som videnskabeligt i re-
lation til endometriose.

Kongressen er åben for alle gynækologer,
såvel specialister som yngre læger.

For yderligere oplysninger om kongressens
program samt tilmelding henvises til hjemmesi-
den www.nce06.com.

Spædbarnsdød: Omsorg for forældre, der mister barn

Jordemoderforeningen afholder i samarbejde med Landsforeningen til støtte ved spædbarnsdød temadag om evidensbaseret omsorg for familier, der har mistet et spædbarn.

Baggrund

Hvert år dør ca. 800 børn før, under eller umiddelbart efter fødslen.

Dermed udsættes forældrene for et traume, der risikerer at påvirke deres fysiske og psykiske sundhed, parforhold, familiesituation og andre sociale relationer.

Vi ved, at den omsorg sundhedsvæsenet yder for forældre, der har mistet et barn, har afgørende betydning for deres videre liv. Det er afgørende, at der tages udgangspunkt i den enkelte forældres behov, samt at de fagpersoner, der er omkring familien, har en fælles viden om, hvordan omsorgen varetages bedst.

På temadagen vil den nyeste forskning inden for omsorg ved spædbarnsdød blive fremlagt.

Målet med temadagen er, på baggrund af den nyeste forskning, at sætte en debat i gang om, hvordan man organiserer indsatsen på de enkelte sygehusafdelinger til gavn og glæde for de familier, der mister børn.

Målgruppen:

Jordemødre, læger, sygeplejersker, social- og sundhedsassistenter, sygehuspræster og andre, der i deres arbejde møder forældre, der har mistet et barn.

På temadagen bliver der mulighed for at stille spørgsmål i tilknytning til hver forelæsning. Oplæggene holdes på svensk. Der udleveres abstracts og litteraturliste på selve dagen.

Temadagen afholdes to gange:

Torsdag den 7. september 2006 på Skejby Sygehus, klokken 10–16.

Fredag den 8. september 2006 på H:S Rigshospitalet, klokken 10–16.

Tilmelding:

Senest den 10. august 2006 på sek@jordemoderforeningen.dk, med navn, arbejdssted samt hvilken dag man ønsker at deltage.

Deltagerbetaling:

150 kr. indbetales på reg. nr. 5472 konto nr. 7033710 med tydelig angivelse af deltagerens navn.

Mødeleder:

Sygehuspræst Tom Kjær, Amtssygehuset i Herlev og jordemoder Lis Munk, udviklingskonsulent i Jordemoderforeningen.

Program:

- När ett barn föds dött – vårdans (omsorgens) betydelse för kvinnans psykiska hälsa på lang sikt. Ved Ingela Rådestad, universitetslektor i vårdvetenskap, jordemoder ph.d.
- Coping vid förlust av små barn. Hvordan kan man lære at leve som forældre til et dødt spædbarn og hvad kræver det af personalet? Ved Lars Rönmark, universitetslektor, ph.d.
- Ritualer skaber plads til virkeligheden og rum for sorg. Ved Astrid Andersson Wretmark, sygehuspræst em. ph.d.
- Hvad tager jeg med hjem? Repræsentanter for relevante faggrupper giver deres bud på hvorledes dagens indhold vil få betydning for deres arbejde med forældre, der har mistet et barn.

Læs mere på www.jordemoderforeningen.dk

Gynækologiske Guidelines

Hindsgavl 2006 15.-16. september

Årets møde holdes som vanligt på Hindsgavl Slot, den 15. og 16. september med start fredag kl. 9.00 og afslutning lørdag kl. 14.00. Emnerne fra sidste års workshop vil blive afrapporteret fredag og sidst på programmet fredag vil der være et debatindlæg. Endeligt program i næste nummer af DSOG bladet og på DSOG's hjemmeside, som løbende bliver opdateret.

Tilmelding

Foregår ved indbetaling af relevante beløb til Sydbank (konto ved Odense Universitetshospital). Reg nr 6845. Konto nr 000-291-1032, »Mærkes med OL3423

Deltagelse i mødet med overnatning:
kr. 1200.

Deltagelse i mødet uden overnatning:
kr. 800

Der er kun disse to muligheder for at være med og alle deltagere skal betale forud for at være tilmeldt. Tilmeldingen afsluttes når maks deltagerantal er nået. Deltagelse i udvalgte emner er kun muligt efter aftale med styregruppen.

HUSK! Indbetalingen skal mærkes med »OL3423« og det skal OGSÅ fremgå hvem der betales for (samt e-mail adresse).

Vi har kun plads til 100, som alle får plads på Hindsgavl Slot, men vi er nødt til som sædvanlig at dele rum. Meld til Danny Svane svane@dadlnet.dk, hvem i ønsker at dele værelse med.

Pladserne fordeles efter hvem der betaler først (tildeles også de bedste værelser).

Program Gynækologiske Guidelines 2006 Hindsgavl 15.-16. september

Fredag den 15. september

- 9.00–9.30 Ankomst, kaffe
9.30–9.35 Velkomst og introduktion

Formiddag

Afrapportering fra workshops 2005/2006:

- 09.35–10.30 Gynækologisk ultralydsscanning – generelle forhold. Tovholder: Finn Stener Jørgensen. Ordstyrer: Margit Dueholm
10.30–11.00 Kaffe
11.00–12.30 Abortus habitualis. Tovholder: Ole Bjarne Christiansen, Pernille Ravn, Christina Kruse. Ordstyrer: Sven O. Skouby
12.30–13.30 Frokost

Eftermiddag

- 13.30–14.30 Hyperprolaktinæmi. Tovholder: Ditte Trolle. Ordstyrer: Susanne Cristau
14.30–15.30 Opdatering af referenceprogrammet for hysterektomi på benign indikation. Tovholder: Ulla Brecht Knudsen
15.30–16.00 Kaffe
16.00–17.00 Debatindlæg: Ordstyrer: Kresten R. Petersen

Fælles løb / svømning / rundbold

- 19.00 Festmiddag – Musik

Lørdag den 16. september

Formiddag

- 09.00–09.30 Orientering fra styregruppe.
09.30–10.00 Tigrab afrapportering. Tovholder: Øjvind Lidegaard. Ordstyrer: Karen-Elise Højberg

- 10.00–12.00 Workshop 2006/2007
Introduktion
Håndtering af komplikationer
efter hysterektomi. Tovholder:
Annette Setness. Ordstyrer:
Margit Dueholm
Dysplasi – Konisation
Revision? Tovholder: Lone Kjeld
Petersen. Ordstyrer: Danny
Svane
- 11.00–11.30 Kaffe
Oophorectomi ved hysterektomi
på benign indikation. Tovholder:
Ole Mogensen. Ordstyrer: Sven
O. Skouby
Håndtering af seksuelle pro-
blemer i gynækologisk praksis.
Tovholder: Pernille Jensen. Ord-
styrer: Annette Tønnes Pedersen
- 12.00–12.30 Mødet 2007 og evaluering
- 12.30–14.00 Frokost. For dem der tilmelder
sig. E-mail: svane@dadlnet.dk

Nyt fra DFKO

Praksisovertagelse

Der er ikke siden sidste medlemsblad kommet officielle meddelelser om praksisovertagelse, men der er forlydender om dette, så generationsskiftet er i fuld gang.

Aktivitet

Bestyrelsen har modtaget opgørelsen over ydelser honoreret af sygesikringen i 2005.

Vi har besluttet at offentliggøre nogle af tallene.

I 2005 har de praktiserende gynækologer har haft 271.994 konsultationer, heraf 48.963 som led i fertilitetsbehandlinger.

Der er modtaget 138.883 nye patienter til undersøgelse og behandling. Af disse var de 7.858 nye til fertilitetsudredning og behandling.

Dertil kommer næsten 85.000 telefonkonsultationer.

Der er udført næsten 192.000 ultralydsundersøgelser, svarende til over 2000 ultralydsundersøgelser i gennemsnit pr gynækolog.

De praktiserende gynækologer har skønsmæssigt udført 30% af samtlige IUI behandlinger i 2005.

Der er udført 2.089 konisationer. Der er tale om en stigning på 45% i forhold til 2004.

Desværre foreligger det samlede antal konisationer for 2005 men hvis dette tal er nogenlunde det samme som i 2004 vil det sige at ca. 66% af konisationerne i Danmark udføres i gynækologisk speciallægepraksis.

Kursus

Sidst i marts afholdt Gynækologklubben kursus i Logistik i gynækologisk speciallægepraksis.

Til dette kursus var vore medarbejdere inviteret med.

Kurset var en succes. Vi havde rig mulighed for, på alle niveauer, at udveksle erfaringer om hvorledes man tilrettelægger hverdagen i vore praksis'er.

Det er planen at gentage formen til næste forår, og mine to medarbejdere glæder sig allerede.

Valg til FAPS repræsentantskab

I løbet af september måned afholdes der valg til FAPS repræsentantskab.

Gynækologerne kan vælge 2 repræsentanter.

Der udsendes i juni måned brev til de stemmeberettigede om afholdelse af valget og opfordring til at opstille kandidater.

Fristen for opstilling af kandidater er 14. august.

Knækgrænser

Ved mødet på Klarskovgård spurgte jeg hvorledes omsætningerne for de repræsenterede praksis lå i forhold til knækgrænserne, og om de enkelte speciallæger ville arbejde mere hvis knækgrænserne blev ophævet.

Der var 32 praksis der svarede. Heraf havde de 25 en omsætning enten under eller lige omkring 1. knækgrænse. 7 af disse ville ikke arbejde mere hvis knækgrænserne ophæves, mens 14 ikke ville. 4 vil ikke.

4 praksis har en omsætning over 1. knæk og 3 kan godt yde mere hvis det bliver mere rentabelt mens 1 er tilfreds med arbejdets omfang.

3 har honorar over 2. knæk. De to kan godt yde mere hvis knækgrænserne ophæves mens en ikke vil.

Jan Pelle

Maj 2006

FYGO NYT

Maj 2006

FYGO har netop lanceret 1. trin af en kursusrække på tre kurser i gynækologisk onkologi. Anden og tredje trin er planlagt til efteråret, og vi er glade for, at mange allerede har tilmeldt sig. Desuden er der planlagt kurser i karriereplanlægning i både Øst- og Vest-Danmark, samt et kursus i kirurgisk suturteknik og et kursus i prænatal diagnostik i Vest Danmark til efteråret. Så se efter kursusopslag i DSOG bladet og på FYGO's hjemmeside, www.FYGO.dk

Siden repræsentanter for FYGO vendte hjem fra sidste ENTOG-møde i Barcelona i december 2006 har FYGO været i gang med at planlægge det kommende ENTOG-møde, som finder sted i København den 1. december 2006. I samme forbindelse er danske gynækologiske afdelinger blevet bedt om at være vært for minimum 2 udenlandske læger, som har ønsket at deltage i det udvekslingsprogram, som hvert år ligger i tilknytning til ENTOG-mødet.

Samtlige danske gynækologiske afdelinger har responderet positivt på FYGO's henvendelse om at tage imod de udenlandske læger og I vil derfor møde 2 læger på udvekslingsophold i perioden den 27. november til den 30 november 2006 på jeres afdeling. Afdelingen har forpligtiget sig til at sørge for frokost og logi samt give dem et indblik i uddannelsen af yngre læger. Vi håber at I vil tage godt imod dem og hjælpe med til, at de får et udbytterigt indblik i, hvorledes en danske gynækologisk fødeafdeling fungerer samt måske introducere dem til de mere hyggelige sider af Danmark efter arbejdstid.

Temaet for ENTOG-mødet i København den 2. december er forskningstræning set med europæiske øjne samt nye evalueringsmetoder

herunder 360 graders evaluering, som kommende I-læger og kursister er i færd med at stifte bekendtskab med herhjemme. FYGO vil gerne benytte lejligheden til at invitere dets medlemmer til at deltage i ENTOG-mødet. Program for ENTOG-mødet samt mere information om ENTOG kan I finde på FYGO's hjemmeside eller på www.ENTOG.org.

FYGO har erfaret, at »checklister« er i restordre og håber ikke at det giver problemer for læger som tiltræder I-stillinger inden for de kommende måneder. Vi kan oplyse at der på DSOG's hjemmeside findes en Pdf-fil med checklisten under DSOG-bjælken – uddannelse. Vi er endvidere opmærksomme på problemstillingen omkring det faktum, at nogle gennemgår to I-stillinger som prækursist, hvilket vi finder er uhensigtsmæssigt og ikke bør kunne finde sted! Vi gør dog i den forbindelse opmærksom på, at opnåelse af kompetencer er vigtigt, men når man én gang har opnået det ønskede antal, er der ikke et behov for at registrere yderligere.

FYGO har via Vurderingsudvalget fået en opdateret liste over pointgivende kurser til hoveduddannelsen. Vi skal gøre opmærksom på, at listen fortsat kun er vejledende.

Den 9.–10. juni tager FYGO på internat i Mols Bjerger for at arbejde på en handlingsplan for 2006–2007, programmet for næste års FYGO-internat den 16.–17. marts samt ENTOG-mødet. Vi glæder os herefter til at tage fat på punkter fra handlingsplanen og til at se jer til vores kurser i løbet af efteråret 2006.

FYGO ønsker alle en god sommer!

FYGO's bestyrelse